

Vesterbrogade 103, 1.sal
1620 Copenhagen V
Denmark

E-mail: enusp.info@gmail.com

Web: <http://enusp.org/>

În atenția:

Doamnei **Beatrice Gabriela IOAN**, Președinte Comisia de Bioetică a Colegiului Medicilor din România
Domnului **Gheorghe BORCEAN**, Președinte Colegiul Medicilor din România
Doamnei **Sorina Pinte**, Ministrul Sănătății
Domnului **Teodor-Viorel Meleşcanu**, Ministrul Afacerilor Externe
Domnului **Victor Negrescu**, Ministru delegat pentru afaceri europene
Domnului **Răzvan Horațiu Radu**, Agent guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Domnului **Victor Ciorbea**, Instituția Avocatul Poporului
Doamnei **Daniela Tontsch**, Președinte Consiliul Național al Dizabilității

Doamnelor și Domnilor,

Vă scriem în numele European Network of (Ex-)Users and Survivors of Psychiatry (ENUSP), organizație independentă, care reprezintă utilizatorii și foștii utilizatori de servicii de sănătate mintală precum și supraviețuitorii psihiatriei la nivel European cât și în numele semnatarilor din România ai acestei scrisori.

Suntem conștienți de faptul că, începând cu 2014, Comitetul pentru Bioetică a lucrat la Proiectul Protocolului Adițional la Convenția de la Oviedo privind Drepturile Omului și Biomedicina, referitor la protecția drepturilor omului și a demnității persoanelor cu tulburări psihice în ceea ce privește internarea nevoluntară și tratamentul nevoluntar și că se așteaptă feedback de la membrii din Comitet cu privire la Proiectul Protocolului.

Folosim această ocazie pentru a vă informa că **Protocolul Adițional NU va proteja drepturile noastre și drepturile persoanelor pe care le reprezentăm**, ci va împiedica reformele, va sprijini statu-quo-ul și va conduce la încălcări suplimentare ale drepturilor omului în psihiatrie prin crearea de standarde duble privind drepturile omului și de confuzie în domeniul juridic.

Decizia de a elabora un instrument obligatoriu din punct de vedere juridic referitor la „Protecția Drepturilor Omului și a Demnității Persoanelor cu Tulburări Psihice în ceea ce privește Plasarea Nevoluntară și Tratamentul Nevoluntar” a fost luată pe baza observațiilor Comitetului Director pentru Bioetică (CDBI) care a găsit lacune juridice în anumite State Membre ale Consiliului Europei legate de punerea în aplicare a Recomandării (2004) 10 privind protecția drepturilor omului și a demnității persoanelor cu tulburări psihice. Totuși, **această recomandare a fost elaborată înainte de Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CNU DPD) și se bazează pe standarde învechite, care contravin Convenției ONU.**

Este important să ne amintim că **46 din 47 State Membre ale Consiliului European au ratificat Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități** și de aceea au obligația să o pună în aplicare și să se abțină de la acte contrare obiectului și scopului Convenției ONU.

Poziția Comitetului de Bioetică, conform căreia Protocolul Adițional ar fi compatibil cu Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, nu reflectă adevărata stare de fapt. Comitetul CNU DPD însuși a declarat în câteva Observații Finale, precum și în Comentariul general nr. 1¹ și în Ghidul său privind Art. 14² din Convenție, că un tratament forțat aplicat de către psihiatri sau alți profesioniști din domeniul medical și al sănătății constituie o încălcare a dreptului la recunoaștere egală în fața legii, nefiind în concordanță cu interzicerea torturii și a altor pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante, stipulată de Articolul 15 din CNU DPD.

Convenția ONU privind DPD garantează exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Printre aceste drepturi se numără capacitatea juridică, libertatea, libertatea față de tortură și alte rele tratamente, dreptul la asistență medicală bazată pe consimțământul liber și informat. Nu există loc, în cadrul Convenției ONU, pentru un regim separat și inegal de intervenții neconsimțite care să se aplice numai persoanelor cu presupuse tulburări psihice, contrar Articolului 7 din Convenția de la Oviedo și obiectului și domeniului de aplicare a Proiectului de Protocol.

Înțelegem pe deplin dificultățile din domeniul politicilor de sănătate mintală din România, care acum trebuie să îndeplinească aceste standarde ridicate de îngrijire fără toate serviciile adecvate, pe baza cunoștințelor și legislației naționale în vigoare, dar credem cu tărie că toate aceste probleme pot fi abordate și depășite prin reforme, cercetarea și extinderea bunelor practici existente și planificarea serviciilor în cooperare cu organizațiile utilizatorilor și (ex-) utilizatorilor de servicii de sănătate mintală din țara noastră. Exemple de bune practici existente sunt: Ombudsman Personal din Suedia, Intentional Peer Support (IPS), WRAP (Plan de Acțiune pentru Recuperarea Stării de bine), Conferința Grupului de Familie, Dialogul Deschis, casele Soteria, case de odihnă gestionate de peers, precum și unele practici de asistență în sănătate mintală și sprijin profesionist și progresist accesibile în comunitate.

Vă reamintim că problema responsabilității personale și a pericolului poate fi abordată într-un mod compatibil cu Convenția ONU cu privire la DPD, fără a pune etichete și fără a crea o legislație separată pentru un anumit grup de persoane, așa cum se întâmplă în Proiectul Protocolului Adițional.

În ceea ce privește consecințele, adoptarea Proiectului Protocolului Adițional, în loc să ajute, va crea două trasee contradictorii ale legislației privind drepturile omului care ar provoca multă confuzie și ar pune în pericol reformele deja demarate în multe țări.

Din punct de vedere juridic, CNU DPD, ca cel mai nou și mai specializat instrument internațional privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ar trebui să înlocuiască, pe baza principiilor *lex posterior* și *lex specialis*, dispozițiile instrumentelor regionale în caz de conflict. Prin dimensiunea sa umană, aceasta se înscrie într-o viziune incluzivă globală.

---

¹ Comitetul CNU DPD, Comentariu General nr. 1 privind Art. 12 Recunoaștere egală în fața legii (aprilie 2014)

² Ghidul Comitetului CNU DPD privind Art. 14 Libertatea și siguranța persoanei (septembrie 2015)

Multe organizații importante au exprimat deja preocupări similare și au cerut Comitetului de Bioetică să retragă Proiectul Protocolului Adițional, inclusiv Forumul European al Dizabilității (EDF), ENUSP³, Mental Health Europe (MHE)⁴, OHCHR, Comitetul CNU DPD, Raportorul Special pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, MDAC, Human Rights Watch și multe altele.

Dintre membrii Consiliului Europei, Portugalia a declarat oficial că NU va vota în favoarea Proiectului de Protocol.

Având în vedere motivele menționate mai sus, vă cerem să **NU sprijiniți Proiectul Protocolului Adițional** pe parcursul consultărilor viitoare.

Vă mulțumim pentru atenție. Rămânem la dispoziția Dumneavoastră, împreună cu ENUSP, pentru a răspunde la orice întrebări pe care le aveți cu privire la conținutul acestei scrisori sau la orice alte întrebări sau informații.

Cu deosebită considerație,

Olga Kalina, Președinte ENUSP, (<http://enusp.org/>)

Asociația Aripi, București, Organizație membră ENUSP (<http://enusp.org/members-in-romania/>)

Fundația Estuar, România (<http://www.estuar.org/>)

Fundația Orizonturi, Câmpulung Moldovenesc, Organizație membră ENUSP
(<http://enusp.org/members-in-romania/>)

Gabriela Tanasan, Membră ENUSP, România (<http://enusp.org/members-in-romania/>)

---

³ http://enusp.org/wp-content/uploads/2016/03/ENUSP_response-to-draft-Protocol-Oviedo_2017.pdf,
http://enusp.org/wp-content/uploads/2016/03/ENUSP_response-to-draft-Protocol-Oviedo_involuntary-2015.pdf

⁴ <https://mhe-sme.org/statement-of-enusp-and-mental-health-europe-on-additional-protocol/>